

DECLARACIÓ. DAVANT L'EMERGÈNCIA SOCIAL, LA RENDA BÀSICA UNIVERSAL

Vivim en un estat d'emergència social.

A Catalunya el 42% de les famílies no arriben a final de mes o ho fan amb dificultats. El risc de pobresa és de 45,5% si no fos per les transferències socials que el deixen a un 19,9%. El 51,9% de les famílies monoparentals amb un o més fills a càrrec viu en situació de pobresa. El 10,3% de la infància pateix privació material severa i la taxa de pobresa infantil és de 28,6%. El 15,9% de les llars no poden mantenir la temperatura adequada de casa seva. El 2021, 9.400 desnonaments, la majoria (72%) per impagament del lloguer, la Generalitat ha realitzat 74.515 ajuts per pagar lloguers i s'han rebut 34.275 sol·licituds d'habitatge protegit.

Són dades que reflecteixen l'iceberg d'una realitat social amb profundes desigualtats, vulnerant drets fonamentals. Una situació agreujada per una llei d'estrangeria espanyola que exclou, estigmatitza i invisibilitza a 100.00 veïnes i veïns en situació administrativa irregular. Salaris miserables que no permeten iniciar projectes de vida independents. Uns serveis públics d'educació, salut i dependència retallats i infrafinançats, amb sobrecàrregues professionals i traslladant a les famílies, sobretot a les mares, àvies, tietes, filles la responsabilitat de les cures o assumir desatenció, maltracte institucional i fins i tot morts en solitud. I un preocupant augment de gent que sobreviu sense cap ingrés monetari.

Tenir un treball remunerat, i fins i tot dos, no és garantia de "guanyar-te la vida", per tant, el mercat laboral no pot continuar sent la única mesura del reconeixement professional, de la valoració social, de l'accés als drets socials i laborals. La manca de treball remunerat no pot condicionar l'existència.

Arrosseguem la crisi del 2008, es van salvar bancs i empreses, i encara ho paguem. La pandèmia de la COVID19 i la guerra a Europa per la invasió russa a Ucraïna, han accelerat els efectes d'un model insostenible que privatitza els guanys i socialitza les pèrdues. Els governs parlen de reconstrucció social per no deixar ningú enrere. Molta gent s'ha quedat enrere.

L'alternativa és un nou contracte social que faci efectiu el dret a l'existència digna, reconegut tant a l'article 1 de la Carta dels Drets Fonamentals com a l'article 2 del Tractat de la Unió Europea. En aquest context, la proposta de la Renda Bàsica Universal és una esperança que reivindicuem. Una mesura transformadora, empoderadora i ambiciosa, imprescindible pels temps que vivim: Rebre cada mes un ingrés monetari individual, incondicional, des del naixement fins que mors, compatible amb altres ingressos, per a tothom, tinguis les capacitats que tinguis. Com un salari suficient per cobrir les necessitats bàsiques materials per existir. La declaració de la renda anual, és el mecanisme que equilibra els ingressos de qui ha rebut la Renda Bàsica Universal i no la necessita.

A Catalunya, els estudis demostren que és finançable i hi ha més de 80 proves pilot arreu del món. La Renda Bàsica Universal, per si sola no acabarà amb les desigualtats i discriminacions, però implica un canvi de paradigma: la sostenibilitat de totes les

vides i l'articulació d'estructures d'estat necessàries per destinar el pressupost per implementar-la. Per tant, tot país que vol ser socialment just i equitatiu ha de poder desplegar la Renda Bàsica Universal.

La Renda Bàsica Universal requereix d'una redistribució dels guanys, de la riquesa, de la contribució justa de tothom qui fa negoci amb els béns comuns del país, les empreses tecnològiques, el capital digital, els fons d'inversió, etc. Unes estructures administratives que evitin el malbaratament dels recursos i penalitzin els danys ecològics i la corrupció del propi sistema econòmic-polític.

La Renda Bàsica Universal és una eina per erradicar la pobresa, tenir més capacitat de negociació davant condicions precàries de treball, més autonomia i llibertat per decidir com viure la teva vida, certa tranquil·litat en disposar d'un ingrés suficient per cobrir el cost de viure quan van mal dades o quan tens dificultats per arribar a final de mes, millorarà la salut mental de la població, eliminarà els prejudicis i l'estigma del "demanar ajut" a Serveis Socials o entitats de caritat, simplificarà la burocràcia administrativa dels Serveis Socials, evitarà que la desinformació o la bretxa digital i econòmica exclogui gent dels ajuts condicionats, donarà valor a la criança i a les cures, millorarà la vellesa condicionada per la bretxa salarial ...

La Renda Bàsica Universal juntament amb serveis públics de qualitat d'educació, salut, d'atenció domiciliària i dependència, garantirà que tothom pugui viure vides més vivibles. La responsabilitat de la reproducció social és de tota la societat, governs i empreses.

Ens felicitem de totes les iniciatives de Renda Bàsica que s'aprovin arreu. Donem suport a totes les iniciatives de Renda Bàsica Universal que s'estudien a Catalunya i demanem al nostre govern la valentia per a desplegar la Renda Bàsica Universal.

Altrament, sabem que l'actual marc polític de Catalunya està esgotat, ni Govern ni Parlament estan en disposició de tirar endavant propostes que resolguin els problemes vitals que vivim. Ho hem vist. Lleis del Parlament de Catalunya, imprescindibles per avançar en justícia social i climàtica, han estat impugnades. L'Estat espanyol és un Estat en fallida que vetlla pel manteniment dels seus privilegis, vulnerant els drets humans que calguin.

Volem viure en dignitat i llibertat. Per fer front a l'emergència social, ens cal fer efectiva la República Catalana. És imprescindible disposar de tots els recursos econòmics que generem per sostenir les estructures d'Estat necessàries per sortir-nos-en. El país que volem ha de poder implementar la Renda Bàsica Universal. Volem la Independència per tenir un país diferent, un país on totes les persones compten.

23 juliol 2022, taulasocial@assemblea.cat

Dades. Idescat juny 2022. Informe Habitatge Generalitat Catalunya 2021